

نعمت اللہ گچکیء آزمانکاری

دليان

Abstract:

Dr. Niamat Ullah Gichki is one of the famous and great story writer of Balochi literature. He played a vital role for preservation and promotion of Balochi short story, he has written some famous short stories, which were loved by Balochi readers. Because in his writings, he covered all the basics of a good fiction. In 1963, he wrote his first story, which was published in monthly "Balochi". In this period, he wrote three books of short stories. The first was, "Mehrey Tayaab" which was published in 2008, the second one is "Shakkal Wa Zahr Aap" published in 2011 and the third one is "Tamoren Bangowah" which was published in 2020.

گچين لبر: آزمانک - اومن - سکين - زهر آپ - شکل - تياب - مهر -

پچار:

ڈاکٹر نعمت اللہ، بلوچی، نبشنہ کنگ، عجب، ہدوکی، چہ ماہتاک "اومن"، سکنٹانی، ہمراہی، بوت۔
وہ دے آپ، وانگ، کراچی، شست۔ آیاں تھامولانا خیر محمدندوی، آزاد جمالدینی، شیر محمد مری، گل خان
نصیر، عبد اللہ جان جمالدینی، مراد ساحر، بیگ محمد بیگل، اکبر بارکزی، لال بخش رند، وڑیں زانت کاریں
واجہ گون ات انت۔ گوں آیاں نند، نیاد بوت، پہلے بلوچی، وانگ، نبشنہ، یک کمٹنٹ، بوت۔

ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی وہدے کراچی ۽ شت گڑا ہودا آرا عبد اللہ جان جمالی بی، مولانا خیر محمد ندوی، مراد ساحر، میر شیر محمد مری، گل خان نصیر، خیر بخش مری ۽ ابید دگہ بازیں سنگتانی ہمراں نصیب بوت۔ ہودا ہر روح لبزاں کی دیوان بوت انت۔ قلمکار ۽ راجی سروک ہوارات انت۔ وانگ ۽ زانگ ۽ یک فلیٹ فارمے آیانہ دست کپتگ ات، وانگ ۽ زانگ ۽ جوان جوانیں سکین دیگ بوگ ۽ ات۔ بلوچی ۽ ابید آدگہ زبانی کتاب آیانہ دست کپت انت، چمادچہ آئی شوق بندات بوت ۽ آئی وقی اوی افسانہ نبشتہ کت کہ آئی نام ات ”اے زندے؟“ کہ آئی 1963ء ماہتاک ”بلوچی“ ۽ چھاپ ۽ شنگ بوت۔ ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی ۽ نامدار ایں روئی آزمانکار چیخونف ۽ نبشتہ ۽ وڑ ۽ پیم دوست بوتگ۔ آئی غریبانی پلامرزی کرتگ، چہ ہئے فکر ۽ درستگ۔ آئی امیر ۽ طبقاتی ماحول ۽ غریب ۽ بزرگ کار ۽ لگتمانی دیستگ گڑا آراب داشت نہ بوتگ۔ آوت یک غریبین ماحولے ۽ رستگ، پریشی ۽ آراغریب ۽ بزرگ کار دوست بوتگ انت۔

ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی بازو دنیت بلے کم نبشتہ کنت ۽ ہرچی کہ نبشتہ کنت، شرنبشتہ کنت۔ بلوچی آزمانک ۽ پڑ ۽ 1960ء بگر تاروچ مر و پچی ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی ۽ سے آزمانکانی کتاب اوی ”مہر ۽ تیاب“ ۽ نام ۽ 2008ء شنگ بوتگ ۽ دوی کتاب 2011ء ”شکل ۽ زہر آپ“ ۽ ”سیکی کتاب تاموریں با گواہ“ ۽ نام ۽ 2020ء شنگ بوتگ۔ چریشاں ابید آئی آزمانکانی انگریزی رجا نکے ”شوٹنگ اسٹار“ ۽ نام ۽ چھاپ بوتگ کہ ایشی ۽ بلوچی لبزاں کے بے مٹیں آزمانکارانی جوانیں آزمانک ماں انگریزی ۽ رجا نک کنگ بوتگ انت۔

ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی ۽ آزمانکانی بار و اصادب شنیاری اے وڑ نبشتہ کنت:
 ”ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی ۽ وقی آزمانکاں انسانی طبقاتی زندمان گوں کمال ۽ پیش داشتگ۔ آئی تہا ہیرت چاری سچ ۽ انسانی درد واری پدر بیت۔ اے بیگنگی آزمانکاں طبقاتی زندہ گوں ہم گرچیں بنیادی سبب ہمازنگ ۽ سیاسی جاور انت کہ گیشتر حکمیں ۽ ایرد سیں راج چہ ترقی پسند ۽ سو شلزم ۽ اثر مند بوتگ انت۔ ڈاکٹر نعمت اللہ اے زمانگ ۽ بُنی ایں او، (بلوچ واندہ گل) ۽ سیاسی چست ۽ ایراء گوں آت ۽ ہمیشی ۽ آسراء آئی ۽ گوں ترقی پسند فکر ۽ ہم گرچی ۽ رنگ ۽ گندگ بیت۔ چوناہا آدؤر سر جمی ۽ گوں ہئے رنگ ۽ رجیتگ بلے ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی ۽ جوانی ایش انت کہ آئی ۽ کردا گپ تیچ ۽ گوں گواچیں زندمان ۽ ہمرا انت۔ پچ رنگیں وساصیں ۽ مصنوعی دروشم ظاہر نہ بیت پیشکار نعمت اللہ چکلی اظہار ۽ سادگ ۽ فطری انت زبان ۽ جہت ۽

ہم ئامارشت نیگء ہم۔ یک راستیں تخلیقی انسانے دت گڑیء چوتء ہر رنگء پھرہیزیت بلکلیں ہر اظہار و قی فطری ابدی رنگء ووت ئوت ئاٹھر کنت۔” (دشتری، 2008، ت: 23) ڈاکٹر نعمت اللہ چکلیء بنداتی آزمائکانی تھا قہریں زستان، سردیں گور پیچء ہمز نیں ئے بلا نیں شپانی یہاںکیء جرگندگ بیت۔ آوتی آزمائکاں غریبء بزگانی زندء باروا ہم گپ جنت چیا کہ نعمت اللہء ہے چاگردء زندگو ازینگء غربیء بزگی ووت دیستگ۔ پریشیء آغیریبء بزگانی پلا مرزیء کنت ئوتی چم دیستیں تقہیاں گوں کمالء ووتی آزمائکاں دراگاز کنت۔ ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی ووتی اولی آزمائک ”اے زندے؟“ ئے غربیء بزگیء قصہء اے وڑبیان کنت:

”سدوی چم سراشت آنت۔ آئی دل دز گء لگت۔ چماں سیاہی کرت۔ زارے جت ئے۔ ہمساہگء ہمراہ بچ بوت آنت۔ مہلوکء پہ جیرانی جست کرت۔ ”اے واراء پے بوت؟ سدوچہ آزرد گیں دلء دل سوچیں آہے کشیت ئے گوشت۔“ گوہاراں پچھی نہ بوت، غریب ئے ہر جان بوت۔ گہرا پروشت۔ ابوبے و سیں ایشک اداہ بوت کہ دست و ت قبرء ایرے کرتیں۔“

آئیء بلوجپیء سے نیں آزمائکی کتاباں ابید، نتیں آزمائک ہم تاک ئامہتا کانی تھا، ہم گندگ بنت۔ آئی نامداریں آزمائکاں، ”استالے ست“، ”اے زندے؟“، ”کورء پتار“، ”زندے پہ ہزار جنجال“ ہوارانت کہ پدا ہے کتاباں ہوارانت۔

آدینکء چھین تاکء شونکار ڈاکٹر نعمت اللہ چکلیء آزمائکانی باروا ووتی حیالاں اے وڑدرشان

کنت:

”ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی بلوجپی لبزانکء پڑھے یک جوانیں آزمائک نویسے جہتء زانگء پچارگ بیت۔ آئیء اے پڑھے شریں دستر سے حاصل انت۔ آئی آزمائکانی ندارہ کشی نمدار، جلوہ ناک انتء آئی آزمائکاں آزمائکاریء جوانیں دروشے گندگ بیت کہ آئیء آزمائکانی وانگء پد وانوکء یک عجیبیں راستی ئے آشنا کنت، ووتی چاگردء مان گیشتنگیں اڑھ جنجالانی گیشور کنگء جھدے بنائنت۔“ (قادر، 2012، ت: 242-241)

ڈاکٹر نعمت اللہ چکلیء صدء چہ گیش آزمائک نبشتہ کتگ۔ آئی درستیں آزمائک چھینی آزمائک گوٹھگ بنت۔ آئی ہر آزمائک چہ دومیء وشء تام دارتانت۔ آئی آزمائکانی گیشتریں گپ راجیء قومی دوستیء باروا انت۔ ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی ووتی آزمائکاں وشء شیر کنیں زبان کار مرد کنت۔ آئی آزمائک

زبان بلوچی آزمانک، دنیاء بے مٹ، بے دروریں زبان زانگ بیت۔ آگیشتر چاگر دی اڑ، جنجوالاں و تی آزمانکانی تھادیما کاریت۔

”استالے سست“ اے آزمانک، ڈاکٹر نعمت اللہ گلکی بلوچی کو ہنسیں رسم، رواجاں پیش داریت کہ مئے چاگر دی مردم خاص کہ زالبول چنچو سادہ انت۔ آشخ، ملاہانی سرا، انچو سدک دارانت کہ آچہ دین، ایمان، چہ درکپ انت، آخدا، بے حال کن انت، آیانی دین، ایمان، بس چٹ ہے، شخ، ملاجور بنت۔ اے رسم پیش، ہم بو تگاں، انوں ہم بر جاہ انت مہلوک گیشتر جن، جاتو، شخ، ملا، سہر، ساحرانی سرا سدک دارانت کہ اے مئے جاہلی، نشانی انت۔

سجاد کوثر سے ماہی ”متاگ“، ہہاڈا ڈاکٹر نعمت اللہ گلکی، آزمانکانی باروا اے ورنبشتہ کنت:

”ڈاکٹر نعمت اللہ گلکی، ساساچاں سہ چیز چہ درستاں گیش لکیشیتگ انت۔ سرجمیں کردار، راست نویسی، سادگی۔ آئی، و تی قصہ ہانی کارست، کردار ای پیش کنگ، کمال گون انت۔ آدو گپ ردانی، ہے کردار، سرجمیں عکس، دنونک، دیم، پیش کنت۔ آئی، آزمانکانی یک شری ہے بیان، سادگی انت۔ آوت گڑیں پڑدر، آرگ، و تار، پہریزیت، و گن نا آزمانک بے ڈول بیت۔ ڈاکٹر نعمت اللہ گلکی و تی آزمانکاں چاگر دی کردار ای جاور مارشان گوں باز سادگی، دیم، کاریت، ایشانی بیان کنگ، چاگر دی کردار دگہ دنیاء مہلوک جوڑنہ بنت بلکہ دنوںک آیاں و تی چپ، چاگر دی گندیت، ماریت۔“ (کوثر، 2013، ت: 24)

”اے زندے؟“ ڈاکٹر نعمت اللہ گلکی، اوی آزمانک انت کہ اے جون 1963، نبشتہ کنگ بوتگ، ”مہر، تیاب“ کتاب، مان انت۔ ”مہر، تیاب“ ڈاکٹر نعمت اللہ گلکی، اوی کتاب انت۔ ”سی کلدار“ اے کتاب، سیکی آزمانک انت۔ ایشی، ہہاڈا چاگر دی غربی، بے وسی، یک تھکپیں قصہ ہے بیان کنگ بوتگ۔ ایشی، زرو، گراناز، بابویار جان، ماتی زرک، بڈی یارک، کردار ستا کر ز آنت۔ ڈاکٹر نعمت اللہ گلکی کردار اس گپ پرمائیت، یکے جوانیں نقشے جوڑ کنت، کہ اے آئی آزمانکانی بر ز، بالابرگ، نشانی زانگ بنت۔ ”مہر، تیاب“، کل بیست آزمانک ہوارانت، ”زند پہ ہزار جنجال“، ”شگام و رگام“، ”زرت، ڈگار“، ”گور دگیں واہگ“، ”کور، پتار“ جوان تریں آزمانک انت۔

”زندانیت پہ ہزار جنجال“ دلمرا دنایی غریبیں مرد مے، غربی، بڑگی، دل پر دیں قصہ پیش دارگ بوتگ، بیماری، و بد، آئی جن پچہ گڑن، سبب، پچے پیم بزگ بیت، واجہ رحمد، دستاں پچے پیم و تی عزت، گوازینیت کہ اے چاگر دی یک بلاہیں حرابی، ہر اس تی، پیش داریت۔ ”شگام، رگام“

هم ڏاکٹر نعمت اللہ چکلی ۽ یک نامداریں آزمائیکے زانگ بیت۔ ایشی تھا شریک ۽ وازاراء یک حقیقتیں قھیے پیش دارگ بوتگ کہ بزگیں شریک چې پیم کارکن انت، شپ ۽ روض وازدار، مج ۽ ڏگاران آپ دیاں، آیاناں روپاں صاف کن انت، حرمگ چناں په وازاراں سرکن انت بلے آیاناں اے حکم ہم نیست انت کہ یک حرمگی دانگ وی چلک ۽ جناں بے دیاں۔

”زرت ۽ ڏگار“ ہم ڏاکٹر نعمت ۽ یک وشیں آزمائیکے۔ ایشی تھامئے راج ۽ یک جاہلیں رسم پیش داریت ۽ آزمائیکے کردارے گوشیت:

”تو منی پونزبرات، نوں تر اس ۽ نیارت۔“ سنجھر ۽ تبردست ۽ آت ۽ ناز ۽ دیم ۽ چو حون داریں جناور ۽ اوشتات، آئی جان چوبید ۽ ڏگ ۽ ات۔

نازل ۽ سدرگ ۽ یک رگ نے سہی نہ آت کہ جب چے ات۔ آئی گوں نادوک ۽ گپت۔ تو ارے بند بوت۔ چے سراشت انت۔ سنجھر ٿبردات تبرے۔ تر انازل ۽ نازر کیں گردن یک زد کرت۔ گوں نازل ۽ جگر بریں چیہاں ۽ حون ۽ پنڈار دات۔ نازل ڻکون بوت۔ ہمنکر آورنا چ ڏگار، درہت۔ سنجھر چ ہشم ۽ کورات۔ ”نوں تو بوشت کہ من پر تو کائیں۔ تو چوں زندگ ۽ گردے۔ چائی ساری کہ سنجھر تبر، شدت دنت، ورنایا سنجھر ۽ دست گپت۔“ اوآباتو اے چے کرت تو گونک بولگئے، تو منے دیم سیاہ کرت۔ ”اے سنجھر، نجات کہ پہ لانک بوجے ۽ زرت ۽ ڏگار، شتگ آت۔

سنجھر کو کارئے جت۔ ”دلپل بابی اے توئے۔ ابو ۽ بابی! من نہ بوقوں۔ من وی تو دست ۽ دیم سیاہ کرتن۔ گوئے گپاں سنجھر چ وی بالاد ۽ آریا بوت۔ زرت ۽ ڏگار، اسنپڑے سرا۔“ (چکلی، 2008، ت: 58)

اے آزمائیکے ڏاکٹر نعمت اللہ چکلی وی راج ۽ بے تعلیمی، جاہلی ۽ بے زانق ۽ قصہ ۽ دیما کاریت ۽ وی راج ۽ زالبولی کمزوری ۽ بے زبانی ۽ بیان کنت کہ مئے زالبول مئے چاگرد، تھا چنچو کمزور ۽ بے زبان انت کہ مپت ۽ ناق ۽ ظلم ۽ ظالمی ۽ آماج انت ۽ وروڑا گوشنگ ۽ سزاد ڳیگ بنت۔ اے کتاب ۽ ”گورد ڳیں واہگ“، ”مہر ۽ تیاب“ ۽ ”کور ۽ پتار“ ہم وشیں آزمائیک انت۔ ”کور ۽ پتار“ ڏاکٹر نعمت اللہ ۽ شر تریں آزمائیکے گوشنگ بیت۔ یکنیک ۽ حساب ۽ اے بلوجی لبڑاں ۽ شر تریں آزمائیکی رو ۽ ہوار انت۔ ”بے ڏاہیں لڈگ“، ”وائے نصیب“ ۽ ”کور پتار“ ۽ ”ابید“ مہر ۽ تیاب“ ہم یک شریں آزمائیک کے آڏاکٹر نعمت اللہ چکلی ۽ ازمی بالاد ۽ مژان کنت۔ ”مہر ۽ تیاب“ ۽ وانگ ۽ پداۓ گپ پدر بیت

کہ ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی، بلوچی زبان، مسٹریں آزمانکار گوشگ کیک رسیں گپے نہ انت۔ بیانیہ تکنیک،
ابید ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی، آزمانکاں چیدگی کی رنگ ہم گندگ بیت۔

واجہ غفور شاد ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی، کتاب ”شکل ۽ زہرا پ“، آئی از می بالادعے بارواالے وڑ گوشیت:
”ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی، نام ماں بلوچی زبان، آزمانک، بیگچکارانی تھا، ہوار بیت، بلوچی فکشن،
آئی، نام ہر دؤر، مژہداریں نامے زانگ بیت۔ آئی، آزمانکانی وقی جتناکیں درشان داب، ازم،
مزن بالادی، زبان، شیر کنی، آئی، کردارانی راستی، گوچن، گوں نزدیکی مدام آئی، راجتاکیں
پچارے بخش انت۔“ (شاد، 2011، ت: 11)

ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی، آزمانکاں بلوچ زالبولانی بزگی، بے وسی، یک مز نیں بھرے گندگ
بیت۔ بلے دو می نیمگ، آئی، آزمانکاں بلوچ جن، مردانی بھادری، مزن دلی، قصہ ہم شموشکارناہ بنت۔
آبلوچ راج، دود، رہیدگاں ہم وقی آزمانکانی براد جوڑ کنت۔ ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی بلوچ چاگر دے، گوشتگیں
قصہاں کاریت، راستی آں ہم گوں نزدیکی، چاریت۔ آئی قصہاں دزوگ چہ دور، ہم گندگ نہ بیت۔
ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی، وقی زندے یک بلاہیں بھرے من نادڑا جاہاں پے وقی نوکری، گوازینگ۔
پہمیشا آئی، بلوچ، بزگی، بیماری، جان سلامتی چہ نزیک، دیستگ۔

آزمانک ”اے روچ، آروچ“، یک جا ہے ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی اے وڑ قصہ، ساچیت:
”منا آروچ سک جوان یات انت کہ من وقی اولی واهندا، رایلہ دات شت۔ منی پس مرت،
منا انکہ نہ تورت کہ مناوی آجا گہ، یلہ دیگ، تورت۔ من شماراچے بہ گوشیں کہ منی آواز دار
چون شرات۔ سہب کہ بوت اہت، گوں من ڈگار، سر انشت۔ وہت وبے وہت گوما گون
ات۔ ہوڑ، ہرگ، نہ زانت۔ ماکار کرت آئی وش وشیں گپ جت، چاہات، چلمات، وش
دلی ات۔ من بچ کار، رانہ مارت۔ شپ، آروچ پ، وشی گوست انت۔ سالانی سال گوست
انت۔ آبادی ات یاڈکال وقی ات، وش دلی ات۔ ماچ سہی نہ اتیں کہ وہ چوں گوست۔ منی
شوئی، وازدار، راجان، گپت، مرت۔“ (گچکی، 2008، ت: 66)

ڈاکٹر نعمت اللہ گچکی اے آزمانک، تھا وازدار، بزگر، مہر، دوستی، یک قصہ، کاریت کہ آوہد،
وازداراں شریک، بزگر چوں دوست بوتگ انت، آوہدالاں ظلم، زوراکی بوتگ بلے گیشتہ وازداراں
وقی بزگر چو وقی براس، زہگاں دوست بوتگ انت چیا کہ آوہدالاں بزگر اسک باز کار کر تگ۔ شریک
وازدارانی بچ، ڈگارانی پاسبان بوتگ انت۔ بچ، ڈگار، مال، دوست شریکاں وقی جندے لیتگ

انت۔ بزرگر انال آیانی مال ۽ مڻي ۽ عزت بے حساب دوست بوٽگ انت۔ هر وڑیں ظلم ۽ زوراکی بليے که آیانی سرا بوٽگ بليے آیاں وتي وزدار ٻچ وڑیں تاوان نه داتگ انت۔

"بلک تلیاں" ڏاڪڻ نعمت اللہ چکلی ۽ یک چیدگی آزمائکے۔ ڏاڪڻ ۽ ادا یک مهرائکی قصہ دیما آرٽگ وتي ازم ۽ کمال پیش داشتگ ۽ یک مهرائکی قصہ چیدگی رنگ ۽ وتي اے آزمائک ۽ برآ جو ڙکنت۔ "پتی میراث"، "بیواکیں زنداء ہدوناکی"، "گارباتے او گاروٹ"، "سیاہ دمب"، "میرگٹ" ۽ پلنگ"، "اے روچ ۽ آروچ"، "ولئے نصیب"، "بلک تلیاں"، "بے مرادیں سور"، "زند په سیہ سراسیاہ مارئے"، "دنیاراچش نبیت"، "مزن نجح ۽ حکم سروچماں"، "وزع دزار شاہ"، "کیت بلے چیوان چیوان ۽"، "موسیٰ ہور" آئی ۽ نامداریں آزمائک گوشگ بنت۔ ایشاں ابید آئی ڏگه لهتیں آزمائک نبشتہ کرتگ که آایوکا تاک ۽ ماہتاکاں چھاپ ۽ شنگ بوٽگ انت۔ آیانی تھا" ڏاڪڻر گام" "چم دیست" ، "رانج زند" ، "منی چمانی روک" ۽ "چمداریں سہدار" بازنامدار انت۔ ڏاڪڻ نعمت اللہ چکلی ۽ چہ بندات ۽ سک کم نبشتہ کرتگ۔ بلے یک ہنچیں وہدے کیت که آئی آزمائکاری اوشت ۽ آماج بیت بلے پدا لهتیں وہدے پدر آدوار آزمائک نبشتہ کنگ بندات کنت۔ آئی چرپ ۽ شیر کنیں زبان آئی آزمائکانی دیبر وی ۽ چیدگ زانگ بیت۔

"تاموریں بانگواہ" ڏاڪڻ نعمت اللہ چکلی ۽ سیمی آزمائکی کتاب انت که ہے زوت ۽ شنگ ۽ تالان بوٽگ۔ آدگه آزمائکانی وڑا اے کتاب ۽ آزمائک ہم گیشتر چاگردی گوشگ بنت که آئی ہند ۽ جاگہانی سر انبشتہ بوٽگ انت۔

شرف شاد تاموریں بانگواہ ۽ ڏاڪڻ نعمت اللہ چکلی ۽ آزمائک کاری ۽ باروا اے وڻنبوشتہ کنت:

"تاموریں بانگواہ" ڏاڪڻ نعمت اللہ چکلی ۽ آزمائکانی سیمی کتاب انت۔ اے کتاب ۽ میست ۽ چار (۲۴) کسان مرنیں آزمائک انت۔ ماں اے آزمائکاں ڏاڪڻ نعمت اللہ چکلی ۽ بنگپ گیشتر گوں آئی ۽ نزیک ۽ گور ۽ زند، وتي چاگرد ۽ وتي دودمان تہذیب ۽، همگر خچ انت۔ کسے کہ وتي دودمان ۽ قدر ۽ کیلواں بُر زرؤت ڏاڪڻ آئی ۽ گوں پھر ۽ ستاء چماں چاریت ۽ کسے کہ چرے قدر ۽ کیلواں بُر زرؤت آمویت کاریت۔" (شاد 2020ء، ت: 14)

دیمترا شرف شاد تاموریں بانگواہ ۽ ڏاڪڻ نعمت اللہ چکلی ۽ آزمائکانی تکنیک ۽ باروا اے وڻ نبوشتہ کنت:

"ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی، بازیں آزمائک انچین انت کے تچک، بیانیہ مکنیک، نبستہ بوتگ انت، ہباز وہد آئی، زندنامہ، رنگ، جن انت، اے سوانحی، تاثراتی رنگ، سبب، بیانیہ مکنیک انت بلے کتاب، بازیں انچین آزمائک ہوار انت کے عالمتی، چیدگی، گوشگ بوت کن انت۔ اے چیدگی آزمائک گوں انچین راستی، حقیقتاں، مگرچہ انت کے تچک، گوشگ بوت نہ کن انت یا آہاں تچک گوشگ، آہانی شہار کم بیت۔" (شاد ۲۰۲۰، ت ۱۵-۱۴)

"کلگ، ہپتال، کچھ اسیطھ، میر لگور بوت، ماسٹر ولی داد، شے لند، گورم، لاش، سہب، سبارگ، درگل گنوک انت، چم کٹ، سار تیں شپ، منی سرا، ہنگیں یکو، نمیں بند بوت، انچین آزمائک انت کے تچک، نبستہ بوتگ انت، چاگردی آزمائک انت۔ چوشکہ "خانویر ک نمبر چارواہ جاہ ۱۰، ڈیہہ دیہہ، برت، تاموریں بالنگواہ" چیدگی آزمائک گوشگ بنت۔ وہدیکہ "میر لگور بوت، ماسٹر ولی داد، انقلابی رنگ، نبستہ کنگ بوتگ انت۔ اے کتاب، ہتھیں انچین آزمائک است انت کے اے ڈاکٹر نعمت چکلی، آدگہ کتاباں ہم مان انت۔ ایش یا تو چٹ یک، ڈاہن انت یا آیانی تھے، کم بدی آرگ بوتگ، اے کتاب، ہوار کنگ بوتگ انت، چنکہ "کاروان روآن انت، بے ڈاہن لڈگ، گور بام، لاش" ہوار انت۔ آسری ترانا:-

بلوچی آزمائک کاری، ڈاکٹر نعمت اللہ چکلی یک مز نیں نامے۔ آر ۱۹۶۳، آزمائک نبستہ بندات کنت کے آئی، اولی آزمائک "اے زندے؟" ماں ماہتاک "بلوچی"، چھاپ، ہنگ، بیت۔ ۱۹۶۳ء بگر تاں روچ مر و پی آزمائک نبستہ کنگ، انت، بلے کے آئی کم آزمائک نبستہ کر تگ، یک وہدے آئی آزمائک کاری اوشت، آماج بوتگ۔ آئی، بلوچی آزمائک کاری، پڑ، راجلوہ ناک کتگ۔ آئی، چاگرد، ہمک تک، پہناتا نی سر، آزمائک کاری کر تگ، وہی ازم چاگرد، دیم، آرتگ۔ آئی، آزمائکانی، بگپ، مکنیک، ہر جان چہ آدگہ آزمائکاراں پہک جتا نت۔ آئی، ہمک بگپ، مکنیک گوں چاگرد، بندوک، انت، وہی ازم، مخلوق، پیش داریت۔ آئی، آزمائک انچو، وش، تام دار انت کے وانوک الہم چہ آئی، آزمائکاں اثر مند بنت۔

سرشون:

شاد، شرف۔ (2020)۔ لبز انک، در کسی لبز انک ۽ شعر۔ کوئٹہ: بلوچی اکیڈمی
 قادر، بصیر۔ (2012)۔ آدینک، گھین تاک۔ تربت: بلوچستان اکیڈمی
 کوثر، سجاد۔ (2013)۔ ڈاکٹر نعمت اللہ۔۔ اپریل تاجون، سے ماہی متاگ، بلیدہ
 گھنکی، نعمت اللہ۔ (2011)۔ شکل ۽ زہر آپ۔ تربت: بلوچستان اکیڈمی
 گھنکی، نعمت اللہ۔ (2020)۔ تاموریں باگواہ۔ کوئٹہ: انسٹیوٹ آف بلوچیا
 گھنکی، نعمت اللہ۔ (2008)۔ مهر ۽ تیاب۔ لاہور: سانجھ پبلکیشور